

Nr 197

Av herr Brandt i Sätilla m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader.

(Lika lydande med motion nr 170 i Första kammaren)

Enligt vad som redovisas i årets statsverksproposition (bilaga 11, punkt 14) har lantbruksstyrelsen föreslagit en uppräknig med 460 000 kronor av den allmänna delen av anslaget Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader, alltså den del av anslaget, som fördelas mellan sällskapen enligt bestämmelserna den 28 maj 1959 (nr 226) angående fördelning av anslagsmedel till bestridande av hushållningssällskapens omkostnader. Efter vad som anföres i propositionen har lantbruksstyrelsen härvid inskränkt sig till att vid sin beräkning utgå från sådana utgiftsstegringar som dels inträffat sedan ifrågavarande anslag fastställdes vid nuvarande nivå, dels kommer att inträffa under år 1961. Vidare framgår det av propositionen, att Hushållningssällskapens förbund för motsvarande ändamål hemställt om en uppräknig av anslaget med 525 000 kronor.

Den av chefen för jordbruksdepartementet föreslagna anslagsuppräknigen inskränker sig emellertid till ett belopp av 50 000 kronor. Som skäl härför har anförts, att sällskapen inte utnyttjat förefintliga möjligheter att öka sina inkomster genom höjning upp till 10 kronor av medlemsavgifterna samt genom uttagande av skäliga förrättningsavgifter.

Konsekvensen av sistnämnda uttalande blir, att sällskapen borde genom egna inkomster bidra till täckandet av de fortgående utgiftsökningarna för den del av deras verksamhet, som staten enligt hittills följda principer bekostat. Härigenom begränsas självfallet sällskapens möjligheter att vid sidan om de statliga insatserna vidtaga andra och ytterligare åtgärder för jordbrukets rationalisering och utveckling. Påpekas må att medlemsavgifterna åtgår främst för att bestrida kostnaderna för lokala jordbrukstidskrifter, årsböcker o. d. Sällskapens inkomster av förrättningsavgifter kommer i allt väsentligt från speciella verksamhetsgrenar och användes för anställande av den här sysselsatta arbetskraften, t. ex. veterinärer och trädgårdsinstruktörer. Det bör således beaktas, att de av staten avlönade befattningshavarna, vilka nästan helt måste arbeta med kollektiva rådgivningsmetoder som kurser, demonstrationer etc., endast i ringa grad har tillfälle och möjlighet att utöva sådan verksamhet som är taxebelagd. Därtill kommer, att storleken av ifrågavarande inkomster varierar starkt mellan sällskapen.

Vi vill inte förneka, att hushållningssällskapen både kan och bör öka sina

inkomster av nu nämnt slag. En höjning av såväl ledamots- som förrättningsavgifterna är således motiverad genom inträffade kostnadsökningar. När det gäller ledamotsavgifterna bör dock hållas i minnet, att ledamotskapet är för sällskapens del en kontaktmöjlighet med jordbrukarna, som visat sig vara av mycket stort värde. Höjningen av medlemsavgifterna måste därför ske med viss försiktighet så att inte det inkomstbortfall, som alltid följer på avgiftshöjningar, blir så stort att det försämrar dessa kontaktmöjligheter.

Av det sagda framgår, att den i statsverkspropositionen förordade vägen för täckande av de automatiska utgiftsökningar, som inträffat för hushållningssällskapens del, skulle ställa sällskapen inför stora svårigheter och ställa dem inför omläggningar, som icke torde vara vare sig avsedda eller önskvärda.

På grund härav anser vi, att hushållningssällskapens omkostnadsanslag bör höjas betydligt mer än vad som föreslagits i statsverkspropositionen. Med hänsyn till den allmänna återhållsamhet, som i nuvarande läge måste förekomma, kan vi dock icke förorda en så stor anslagsökning som lantbruksstyrelsen eller Hushållningssällskapens förbund begärt.

Vi hemställer därför,

att omkostnadsanslagets allmänna del uppräknas med 300 000 kronor i stället för i propositionen föreslagna 50 000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1961

Henry Brandt

Sven Antby

Jöns Nilsson

i Sätilla